

Okresní soud v Opavě
Olomoucká 27
746 77 Opava
Tel.: 553 759 248
Fax: 553 622 168

Vážený pan
(XXX)

ROZHODNUTÍ

Okresní soud v Opavě jako věcně příslušný správní orgán dle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen InfZ), ve spojení s § 2 písm. b) Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 24. 7. 2009, č. j. 13/2008-SOSV-SP, rozhodl

takto:

Podle § 15 odst. 1 a § 11 odst. 4 písm. a) InfZ, se žádost žadatele (XXX), doručená na elektronickou podatelnu soudu 24. 3. 2022, o poskytnutí anonymizovaného nepravomocného rozsudku ve věci 3 T 14/2021,

odmítá.

Odůvodnění:

1. Žadostí došlou Okresnímu soudu v Opavě dne 24. 3. 2022 se domáhal žadatel poskytnutí anonymizovaného nepravomocného rozsudku ve věci 3 T 14/2021. Ač žadatel blíže neuvedl bližší specifikaci požadovaného rozhodnutí, soud shledal, především s ohledem na předešlou žádost žadatele ze dne 14. 3. 2022, že se jedná o rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 19. 1. 2022, č. j. 3 T 14/2021-739. Svou žádost odůvodnil tím, že je novinář, který se dlouhodobě zajímá o soudní případy, přičemž o požadovaném rozsudku chce napsat článek. Dle názoru žadatele jde o medializovaný případ a veřejnost má podle jeho názoru právo na informaci o tom, jak bylo ve věci rozhodnuto a jaké důvody vedly k vyhlášení rozsudku. Nejde tudíž o uspokojení soukromé zvědavosti, ale maximálně zvědavosti novinářské, tedy profesní, jelikož k soudu chodí rád a se zájmem.
2. Dle § 11 odst. 4 písm. a) InfZ povinné subjekty neposkytnou informaci o probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces.
3. Dle § 15 odst. 1 InfZ pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (dále jen „rozhodnutí o odmítnutí žádosti“), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.
4. Žadatel požaduje po Okresním soudu v Opavě poskytnutí anonymizovaného nepravomocného rozsudku ve věci 3 T 14/2021. Prakticky totožnou žádost si žadatel podal k Okresnímu soudu v Opavě dne 14. 3. 2022, přičemž tato žádost mu byla odmítnuta rozhodnutím ze dne 21. 3. 2022, č. j. 33 Si 61/2022-3. Tato žádost se od předešlé liší pouze v tom, že žadatel odůvodnil svou žádost tím, že je novinář, který se dlouhodobě zajímá o soudní případy, přičemž

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Marie Tomášová.

o požadovaném rozsudku chce napsat článek. Dle názoru žadatele jde o medializovaný případ a veřejnost má podle jeho názoru právo na informaci o tom, jak bylo ve věci rozhodnuto a jaké důvody vedly k vyhlášení rozsudku. Nejde tudíž o uspokojení soukromé zvědavosti, ale maximálně zvědavosti novinářské, tedy profesní, jelikož k soudu chodí rád a se zájmem.

5. K tomuto dále žadatel ve své žádosti uvedl, že nepravomocný rozsudek byl vyhlášen veřejně a toto veřejné vyhlášení rozsudku nikterak nezmařilo ani neohrozilo účel trestního řízení. Není tedy žadateli jasné, jak by mohlo trestní řízení zmařit či ohrozit poskytnutí anonymizovaného rozsudku. Rozumí poučení, že si proti rozhodnutí mohl podat odvolání k Ministerstvu spravedlnosti, ovšem vzhledem k tomu, že na ministerstvu spravedlnosti mu již od 11. 1. 2022 respektive 13. 1. 2022, leží jiná odvolání, rozhodl se raději podat novou žádost.
6. Žadatel tedy požaduje poskytnutí anonymizovaného rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 19. 1. 2022, č. j. 3 T 14/2021-739 a to dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Jedná se tedy o trestní řízení a rozsudek v trestní věci, který není prozatím pravomocný. Dle § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím je možné poskytovat v rámci trestního řízení pouze pravomocné rozsudky či informace týkající se již pravomocně ukončených trestních řízení a to především s ohledem na závažnost projednávaných věcí. Poskytovat informace o stále probíhajícím trestním řízení je možné pouze v případě, že soud shledá, že není žádným způsobem možné ohrozit či zmařit účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces.
7. K tomuto soud dodává, že základním předpokladem trestního řízení je fakt, že na obžalovaného je do doby jeho případného pravomocného odsouzení nahlíženo jako na nevinného.
8. Žadatel ve své žádosti uvádí, že jeho motivací pro zisk daného rozhodnutí není osobní zvědavost, nýbrž zvědavost novinářská, jelikož o tomto rozhodnutí, chce napsat článek. Přičemž má za to, že veřejnost má právo být seznámena s tím, jak bylo ve věci rozhodnuto a jaké důvody vedly soud k vyhlášenému rozsudku. Základní smysl a účel práva na informace popsal Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 18. 12. 2002 sp. zn. III. ÚS 156/02, když uvedl, že „*právo na informace je v Listině systematicky zařazeno mezi práva politická, tedy jako prostředek účasti na politickém životě státu. Zaručuje je stát. Právo na informace však nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti. Je to právo na informaci v politickém slova smyslu, chápanou velmi široce, tj. takovou, kterou člověk žijící ve státě potřebuje k tomu, aby v prakticky dosažitelné míře znal, co se děje na veřejnosti v jeho okolí. Právu na informace odpovídá obecná povinnost, aby nikdo, koho k tomu neopravňuje zákon, a nad míru, ve které ho k tomu opravňuje zákon, nikomu v podání informace nebránil. Právo na informace lze omezit toliko zákonem a to za splnění dvou podmínek: předně že se tak děje za některým z účelů taxativně uvedených v čl. 17 odst. 4 Listiny (opatření v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví nebo mravnosti) a za druhé, že je takové omezení nezbytné, tzn., že cíle omezení jinak v demokratické společnosti dosáhnout nelze“.*
9. Z toho lze dovodit, že právo na informace má charakter nástroje, který má být využíván jako prostředek účasti na veřejném životě. Jeho smyslem není být prostředkem pro uspokojení ryze soukromých zájmů – v takovém případě by se jednalo o zřejmé zneužití práva. Při posuzování jednotlivých žádostí není možné zohledňovat důvod, pro nějž žadatel o dané informace žádá, nicméně v případě, kdy dochází ke kolizi dvou na stejné úrovni stojících základních lidských práv (srov. nález Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2010 sp. zn. Pl. ÚS 2/10), je třeba se zabývat také touto otázkou a posoudit, kterému z konkurujících práv je třeba dát přednost.
10. Žadatel není účastníkem řízení, který by mohl bez dalšího nahlížet do trestního spisu, případně žádat o sdělení informací v něm obsažených. Vzhledem k nastalé konkurenci práva na informace

a práva povinného subjektu k neposkytnutí informací týkajících se probíhajícího trestního řízení, provedl soud test proporcionality, aby bylo určeno, zda v posuzovaném případě převažuje právem chráněný zájem žadatele na poskytnutí požadované informace, nebo právo na ochranu probíhajícího trestního řízení a subjektů v něm figurujících.

11. V daném případě soud dovodil, že zde v současné době není žádný nutný či akutní veřejný zájem na sdělení požadované informace, který by nemohl vyčkat pravomocného skončení daného trestního řízení. Okresní soud v Opavě si je jist, že v případě nabytí právní moci požadovaného rozsudku, bude v anonymizované podobě zcela jistě žadateli, v případě podané žádosti, zaslán. Ovšem v tuto chvíli se jedná o velmi mediálně sledovanou kauzu, což ostatně sděluje ve své žádosti i sám žadatel, a osoby v ní vystupující by mohly být podrobeny neoprávněnému a obrovskému společenskému tlaku. To vše pouze na základě nepravomocného rozsudku. Soud, ostatně jako celá společnost, musí za jakýchkoli situací ctít presumpci nevinu účastníků řízení, spravedlivě a fakticky přistupovat k nepravomocným řízením a také chránit osobní údaje všech účastníků řízení. O to více v nepravomocně skončeném řízení. V minulosti jsme již byli svědky zmedializovaných případů, kdy média zprostředkovala veřejnosti předčasně údaje týkající se soudních řízení, přičemž se ukázalo, že tyto údaje byly zavádějící. V tomto případě se tedy jedná o velmi mediálně sledovaný případ a není žádoucí, aby veřejnost jakýmkoli způsobem spekulovala nad obsahem nepravomocného rozsudku a nepřímo tak ovlivňovala dané trestní řízení, či vytvářela tlak na subjekty zainteresované v daném řízení.
12. K námitce žadatele, že nevidí důvod, pro který by mu nemohl být anonymizovaný rozsudek zaslán, když již byl jednou vyhlášen veřejně, soud sděluje, že veřejné vyhlášení rozsudku a priori neznámá, že již nadále nebude požívat rozsudek, a údaje v něm obsažené, jakékoli ochrany. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí odmítl názor, že údaje zveřejněné v soudním řízení prostřednictvím veřejného vyhlášení rozsudku již nadále vůbec nemohou požívat ochrany jako osobní údaje, a může s nimi proto být libovolně nakládáno. Podle názoru soudu je v tomto ohledu třeba vždy posuzovat, o jaké údaje se jedná, ke komu směřují a ke komu se vztahují, jakož i jiné relevantní okolnosti zveřejnění údajů, zejména okolnost, zda nejsou dané informace chráněny v určitém speciálním režimu, jakož i motivaci osoby, která informace následně může zveřejnit (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 21/2011-166).
13. Jak již bylo sděleno, soud naprosto respektuje právo veřejnosti na informace, ovšem nevidí důvod poskytovat informace, které by mohly ovlivnit trestní řízení, či život účastníků řízení. V současnosti, kdy není zřejmé, jak celé řízení dopadne, by zveřejnění informací jen rozdmýchalo spekulace. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 44/2010-103 povinné subjekty neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení dle § 11 odst. 4 písm. a) InfZ pouze poté, co zváží, nakolik je důvod neposkytnutí informace vskutku ospravedlněn naléhavou společenskou potřebou. Tou bude pravidelně zájem státu na tom, aby poskytnuté informace neohrozily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisejí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen. Povinný subjekt vezme v potaz též ochranu práv a svobod druhých osob, např. obětí trestného činu či svědků. V tomto případě tedy vzal toto hledisko Okresní soud v Opavě v potaz. Ač žadatel žádá o anonymizovaný rozsudek, jedná se o tak mediálně známý případ, že i osoby vyskytující se v řízení mohou být veřejnosti, minimálně její části, známy a v případě zveřejnění nepravomocného rozsudku by mohly přijít k újmě.

14. Žadatel sám uvádí, že žádost podává z jakési „profesní zvědavosti“ a chce napsat o řízení článek z toho důvodu, že veřejnost má právo vědět jak bylo ve věci rozhodnuto. Právě tato formulace je ovšem dle soudu kritická, jelikož ve věci prakticky ještě nebylo pravomocně rozhodnuto, respektive bylo rozhodnuto nepravomocně, tudíž rozhodnutí v současné době nemá na účastníky řízení jakýkoli dopad. Veřejnost by se tedy dozvěděla pouze informace, které nejsou v tuto chvíli relevantní. Veřejnost se může informace dozvědět případně po vydání pravomocného rozhodnutí, aniž by došla k jakékoli újmě.
15. Žádost žadatele v tuto chvíli může působit jako účelová, jelikož logicky bude mít žadatel v případě zveřejnění svého článku, dříve než konkurence, svůj osobní prospěch. Lze tedy polemizovat o tom, zda jde žadateli o veřejný zájem či o své vlastní zájmy.
16. Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené trestní řízení nebylo prozatím pravomocně ukončeno a je momentálně stále vedeno u Krajského soudu v Ostravě, nelze žadateli z výše uvedených důvodů poskytnout informace o probíhajícím trestním řízení.
17. Trestní řád upravuje realizaci trestního práva komplexní způsobem, je proto třeba respektovat pořadí, v němž mají být jednotlivé úkony trestního řízení prováděny. Informováním společnosti o probíhajících trestních řízeních dochází nepochybně k naplňování účelu trestního práva. Při sdělování těchto informací je ovšem třeba poměřovat zájem na informovanosti společnosti a zájem na nenarušení probíhajícího trestního řízení a osobního života účastníků řízení. Soud neshledává v tomto případě důvod, aby byla jakákoli rozhodnutí sdělována veřejnosti na základě zákona č. 106/1999 Sb. dříve, než bude trestní řízení pravomocně ukončeno.
18. Vzhledem k výše uvedenému tedy soud žádost o informaci odmítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím Okresního soudu v Opavě k Ministerstvu spravedlnosti České republiky.

Opava 7. dubna 2022

JUDr. Mgr. Milan Koller v. r.
předseda okresního soudu